

**„VÉGSEBESSÉGRE KAPCSOLVA”
Konferencia a jövődő tagállamok részére
az Építési Termék Direktíváról**

(Brüsszel, 2003. január 20-21.)

GEREBEN ZOLTÁN
vezérigazgató
ÉMI Kht.

Nem első alkalommal hívta össze az EU Bizottsága a jövődő tagállamok illetékes képviselőit, hogy az Építési Termék Direktíva (ÉTD) bevezetésének állapotáról tájékozódják, ill. eligazításokat adjon a még elvégzendő feladatokhoz. E konferenciákon túl az EU Bizottságának a bővítésért az építésügy területén felelős munkatársa rendszeresen végig is látogatja a jelölt országok illetékes kormányzati szerveit és szakszövetségeit, hogy tájékoztatást kapjon egy-egy ország sajátos helyzetéről, ill. egyeztessen az ÉTD bevezetésével kapcsolatban még elvárt teendőkről.

Magyar részről az ÉVOSZ, a MÉASZ, a TMSZ és az ÉMI képviselője vett részt a konferencián, utóbbi a Belügyminisztérium Lakáspolitikai és Építésgazdasági Főosztályának képviselőjét is ellátva.

E beszámolóban azért adtam a „Végsebességre kapcsolva” címet, mert a szóban forgó konferencia messze kiemelkedett az eddigiek közül a megjelent és az előadást tartó bizottsági tisztviselők rangját és számát, valamint az előadásokkal érintett témakörök átfogó jellegét tekintve. A konferenciát H. Zourek úr, a DG Enterprise (Vállalati Főigazgatóság) helyettes főigazgatója nyitotta meg. Végig jelen volt – elnöki, előadói vagy résztvevői szerepben – V. Leoz-Argüelles úr, az említett főigazgatóság keretei között működő Construction Unit (Építési Osztály) vezetője.

A kétnapos konferencia előadásai a következő átfogó témák köré csoportosultak:

1. Az ÉTD önmagában – az európai perspektíva.
2. Az ÉTD bevezetése nemzeti szinten.
3. A nemzeti infrastruktúra megteremtése.
4. PECA egyezmények.
5. Az építési termékek útja a gyártótól a felhasználóig.
6. Az építés és egyéb közösségi politikák.

1. Az ÉTD önmagában – az európai perspektíva

Leoz-Argüelles úr az ÉTD megszületéséről adott történeti áttekintéshez kapcsolva kiemelte annak sajátosságát és egyediségét az ún. „új megközelítésű” (new approach) direktívák között. Ez egyrészt abban mutatkozik meg, hogy a benne megfogalmazott „alapvető követelmények” nem közvetlenül a direktíva által szabályozott termékekre vonatkoznak, hanem a belőlük létrehozott építményekre (magukra a termékekre vonatkozó követelményeket az ún. „műszaki specifikációk” – harmonizált szabványok és európai műszaki engedélyek – tartalmazzák), másrészt abban, hogy a megfelelőség igazolásának saját módozatait rögzíti a direktíva, tehát az ÉTD hatálya alá tartozó termékek vonatkozásában nem hatályosak a „global approach” moduljai.

Egyébként az ÉTD ugyanazt a szerepet tölti be mind a többi „új megközelítésű” direktíva, még pedig azt, hogy előmozdítsa a termékeknek az EU határain belüli szabad áramlását.

Ami a műszaki specifikációkat illeti, ezidáig 71 harmonizált szabvány (hEN) jelent meg az Európai Bizottság hivatalos lapjában, 15 ETAG-ot (European Technical Approval Guideline – Európai Műszaki Engedély Útmutató) adtak ki és 85 ETA-t (European Technical Approval – Európai Műszaki Engedély).

Mind a szabványokban, mind az ETA-kban megfogalmazott követelmények felállításában fontos szerepet játszanak az EUROCOD-ok, amelyek a szerkezeteket érő erőhatásokat és azok teherhordás szempontjából való méretezésének szabályait rögzítik.

A felhasználó számára végül a CE jel használatára feljogosító „megfelelőség igazolás” adja a biztosítékot, hogy a szóban forgó termék, az építménybe beépítve szolgálni fogja az építménnyel szemben támasztott „alapvető követelmények” kielégítését.

2. Az ÉTD bevezetése nemzeti szinten

Az ÉTD-t, mint minden direktívát a tagországoknak be kell építeniük saját jogszabályi rendszerükbe. Ennek természetesen velejárója a direktíva és a hozzá kapcsolódó hivatalos dokumentumok lefordítása a nemzeti nyelvre, s arra támaszkodva a hazai törvények, rendeletek megalkotása. E vonatkozásban hazai téren legfontosabbak az Építési Törvény idevágó paragrafusai, ill. a frissen megjelent 3/2003. (I.25.) BM-GKM-KvVM együttes rendelet az építési termékek műszaki követelményeinek,

megfelelőség igazolásának, valamint forgalomba hozatalának és felhasználásának részletes szabályairól, ami az ezzel hatálytalanított 39/1997. (XII.19.) KTM-IKIM rendelet helyébe lép. (E helyen meg kell jegyeznünk, hogy ez utóbbi rendelet egyes intézkedései csak Magyarország teljes jogú európai uniós tagságának elérésével egy időben lépnek hatályba.)

3. A nemzeti infrastruktúra megteremtése

Az ÉTD bevezetésének elengedhetetlen feltétele a szükséges intézményi keretek megteremtése. A szabványosítással kapcsolatos feladatok ellátására az MSZT felkészült. Az ETA-k kiadására feljogosítandó szervezetként (approval body) az ÉMI van előirányozva. Ez utóbbi már 1998 óta „megfigyelői” státusban részt vesz az EOTA (European Organization for Technical Approvals – Műszaki Engedélyek Európai Szervezete) munkájában. Ezt a szervezetet az ÉTD hozta létre azokból az intézményekből, amelyeket a tagországok kormányai ETA-k kiadására jogosítottak fel.

Szükség van a vizsgáló, ellenőrző, tanúsító szervezetek (approved body, notified body) kijelölésére is, amelyek a megfelelőség igazolásával kapcsolatban az előírt módozattól függően külső szervezetre háruló feladatokat látják el.

Képviselőt ellátásáról kell gondoskodni az ÉTD alkalmazását előmozdítani hivatott szervezetekben, így az Építésügyi Állandó Bizottságban (SCC – Standing Committee of Construction) és annak bizottságaiban (Group of Notified Bodies; Fire Regulators Group stb.), valamint az EOTA-ban.

4. PECA egyezmények

Mivel hazánkban nincs tervbe véve a PECA egyezmény építési szektorális függelékkal való kiegészítése, e téma a mi szemszögünkből kevésbé érdekes.

5. Az építési termékek útja a gyártótól a felhasználóig

Ebben a vonatkozásban a konferencia különösen széles távlatokat nyitott meg. Megszólalt a tervezők képviselőjében az ACE (Architects' Council of Europe – Európai Építész Tanács) főtitkára, az anyaggyártókat képviselve a CEPMC (Council of European Producers of Materials for Construction –

Európai Építőanyag Gyártók Tanácsa) vezető munkatársa, és a FIEC (European Construction Industry Federation – Európai Építőipari Szövetség) főtitkára. Szót kapott két fogyasztóvédelmi szervezet képviselője is, akik a felhasználó szempontjait fejtették ki.

E témakör keretében tértek ki az EU Bizottságának képviselői a piacfelügyeletre, és a kormányzati szerveknek az ehhez tartozó intézmények létrehozásával kapcsolatos felelősségére, valamint a notified body-k (vizsgáló, ellenőrző, tanúsító szervezetek) közötti együttműködés fontosságának hangsúlyozására, amely utóbbinak a kereteit a Group of Notified Bodies (Bejelentett Szervezetek Csoportja) van hivatva megteremteni.

Ami a piacfelügyeletet illeti, meg kell jegyeznünk, hogy hazai vonatkozásban ennek a szervezete elvben adva van a Fogyasztóvédelmi Főfelügyelőség és az Építésfelügyelet intézményével. Csak – különösen az utóbbit – működésbe kell hozni.

6. Az építés és egyéb közösségi politikák

Tovább tágították a képet az ennek a témakörnek keretében elhangzott előadások, amelyek a következő területeket érintették.

Belső piac – Közbeszerzés

Az EU Bizottság képviselője részletesen kitért a Közbeszerzési Direktívára. Ennek kapcsán különös jelentőségük van az építési termékekre vonatkozó műszaki specifikációknak.

Környezet – Ártalmas anyagok az építési termékekben

Ebben az összefüggésben három, fontos politikai programot említettek: az Integrált Termék Politikát, a Környezeti Akció Programot és egy jövőbeni Vegyi Politikára irányuló stratégiát. Több direktíva is kapcsolódik a területhez, így: a Veszélyes Anyagok (Dangerous Substances), a Termékbiztonság (Product Safety), az Ivóvíz (Drinking Water), a Talajvíz (Ground Water), a Dolgozók Egészsége és Biztonsága (Workers Health and Safety) direktívák.

Az ivóvíz és az építési termékek

A Drinking Water Directive – DWG (Ivóvíz Direktíva) külön előadás tárgyát képezte. A direktíva két szinten védi az ivóvíz minőségét: az előállítás és

az elosztás szintjén. 4.fejezete az ivóvízzel érintkezésbe kerülő anyagokról beszél.

Termékbiztonság és a fogyasztók védelme

Az EU Bizottságának az egészségért és fogyasztóvédelemért felelős főigazgatóságnak stratégiai dokumentuma három célkitűzést fogalmaz meg:

- magas szintű védelem megteremtése harmonizáció révén,
- a fogyasztóvédelmi előírások betartásának kikényszerítése,
- gondoskodás a fogyasztók szervezeteinek bevonásáról.

Az előadó idézte még a 2002-ben felülvizsgált és a tagállamok által 2004-ig bevezetendő Termékbiztonsági Direktívát, a Termékfelelősségi Direktívát, valamint a szállodák tűzbiztonságával kapcsolatos ajánlásokat.

Kutatás és az építési termékek

E téren az előadó az EU 6. Kutatási Keretprogramjának elképzeléseit, prioritásait és eszközeit ismertette. Az építőipari kutatásokat előmozdítani hivatott, különböző európai szervezetek céltudatosan készülnek ezirányú pályázatok beadására. Adva van a lehetőség az új tagállamok számára is a bekapcsolódásra.

Az energia és az építés

2003. január 4-én lépett életbe az EPD (Energy Performance Directive – Energia Felhasználási Direktíva), amely átfogó intézkedéseket foganatosít az épületek energia fogyasztásának mérséklésére. Széles körűen kötelezővé teszi az ún. „energiatanúsítványt”.

--***--

Leoz-Angüelles úr Zárószavában többek között ismételtlen hangsúlyozta a tagországok kormányzatának felelősségét a jogszabályi felkészülés és az intézményi keretek megteremtése terén, valamint az érintettek széles körű informálásának fontosságát.